

PROGRAM

OSPOSOBLJAVANJA RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

ČEŠKA OSNOVNA ŠKOLA JOSIPA RUŽIČKE KONČANICA

Končanica 258

KONČANICA

	Ime i prezime	Potpis
Izradio/la:	<i>Helena Borojević mag.ing.mech.</i>	

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. ZAKONSKA REGULATIVA I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN	4
2.1. Opasnosti i štetnosti utvrđene procjenom rizika na radnom mjestu	5
3. SUSTAV OSPOSOBLJAVANJA	6
3.1. Karakteristike sustava	6
4. PLAN OSPOSOBLJAVANJA	8
5. PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA	10
5.1. Opći program osposobljavanja.....	10
5.2. Temeljni program osposobljavanja.....	11
5.3. Specijalistički program osposobljavanja.....	18
5.4. Posebni programi osposobljavanja	18
5.5. Izrada programa osposobljavanja	19
6. REALIZACIJA OSPOSOBLJAVANJA	19
6.1. Obrazovne metode.....	19
6.2. Osposobljavanje neposredni rukovoditelja – ovlaštenika i povjerenika	20
6.3. Nastavni plan	24
6.4. Nastavni program	
6.5. Osposobljavanje radnika-neposrednih izvršitelja poslova	
PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN sa popisom radnih mjesta prema procjeni rizika	
7. PROVJERA ZNANJA	49
7.1. Analiza i vrednovanje rezultata osposobljavanja.....	49
Error! Bookmark not defined.	
8. ZAKLJUČAK.....	50
9. PRILOZI	

1. UVOD

Zaštita na radu je interdisciplinarno područje čije su sastavnice skup tehničkih, zdravstvenih, pravnih, psiholoških, pedagoških, andragoških, radno-socijalnih i drugih gospodarskih djelatnosti. Smisao i suština zaštite na radu je ostvarivanje zakonitosti rada na svim razinama i u svim prilikama. Svrha zaštite na radu je stvarati sigurne radne uvjete kako bi se spriječile ozljede na radu, profesionalne bolesti ili nezgode na radu. Sve ono što treba učiniti da bi se zaštitio čovjek u organiziranom procesu rada i otvorila čovjekova sigurnost od ozljeda, profesionalnih i drugih bolesti, odnosno ostvarila sigurnost za život i zdravlje radnika naziva se zaštitom na radu.

Poslodavac je dužan radnika obavijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika vezanim uz obavljanje poslova i osposobiti ga za rad na siguran način:

- prije početka rada,
- kod promjena u procesu rada,
- kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene,
- kod uvođenja nove tehnologije,
- kod upućivanja na novo radno mjesto,
- kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Cilj osposobljavanja za rad na siguran način jest da zaposlenik:

- može prepoznati opasnost
- zna koje zaštitne mjere treba primijeniti
- da prihvati siguran način rada i da ga se stalno pridržava.

2. ZAKONSKA REGULATIVA I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Obveza poslodavca da radnike osposobi za rad na siguran način propisana je Zakonom o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14, 118/14, 154/14). Zakonom je propisano da je poslodavac dužan radnika prije početka rada obavijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika vezanim uz obavljanje poslova i osposobiti ga za rad na siguran način, a radnicima koji nisu osposobljeni za rad na siguran način ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova i mora im osigurati rad pod nadzorom radnika koji je osposobljen za rad na siguran način ali ne duže od 60 dana. Poslodavac smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način. Dakle, poslodavac već kod raspoređivanja radnika na njegovo radno mjesto ima obvezu radnika obavijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bih mogle utjecati na njegovu sigurnost i zdravlje i tek onda početi osposobljavanje za rad na siguran način. To je razumljivo, jer iako se radnik raspoređuje na rad pod nadzorom drugog radnika, koji mora biti osposobljen za rad na siguran način, bitno je da ima saznanja koje opasnosti, štetnosti i napori ga očekuju na njegovom radnom mjestu. Iako zakonom to nije propisano, razumljivo je da se neosposobljeni radnik treba rasporediti na rad pod nadzorom radnika koji je osposobljen najmanje za istovjetne poslove kao i radnik čiji rad nadzire.

Zakonom je propisano da je poslodavac dužan osposobiti radnika za rad na siguran način i dati mu informacije i upute vezano uz njegovo mjesto rada i poslove prije početka rada, kod promjena u procesu rada, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao i kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Obveza poslodavca je i provesti ocjenu praktične osposobljenosti radnika za rad na siguran način koju potpisuje neposredni ovlaštenik osposobljavanog radnika, radnik i stručnjak zaštite na radu zadužen za osposobljavanje.

Zakonom je određeno da poslodavac u slučaju potrebe osposobljavanja je dužan periodički ponavljati, a za radnike koji rade na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada ili na poslovima na kojima učestalo dolazi do ozljeda na radu može utvrditi obvezu povremene provjere znanja iz zaštite na radu. Obvezu povremene provjere znanja iz zaštite na radu za radnike koji su raspoređeni na poslove s posebnim uvjetima rada ili na poslove na kojima učestalo dolazi do ozljeda na radu može odrediti inspektor rada koji može biti nazočan takvoj provjeri znanja.

Zakonom o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14, 118/14, 154/14) je dozvoljeno da osposobljavanje za rad na siguran način poslodavac može izvoditi sam ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje takvih poslova. Osoba ovlaštena za obavljanje poslova osposobljavanja za rad na siguran način mora imati osnovna andragoška znanja, koja dokazuje ispravom ovlaštene ustanove o osposobljenosti iz područja osnovnih andragoških znanja, odnosno potvrdom visokoškolske ustanove, ako je ta znanja stekla tijekom studija. Stručnjaci zaštite na radu I. ili II. stupnja su oslobođeni od obveze osposobljavanja za rad na siguran način.

O provedbenom osposobljavanju radnika sastavlja se zapisnik u kojem se navode podaci:

- ime, prezime, osobni identifikacijski broj (OIB) radnika koji se osposobljava,
- poslovi koje će radnik obavljati i mjesto obavljanja tih poslova,
- naziv, sjedište i OIB poslodavca,
- ime, prezime i OIB osoba koje su uključene u osposobljavanje, □ mjesto i vrijeme provođenja osposobljavanja radnika.

Poslodavac je obvezan čuvati zapisnik o osposobljenosti radnika **ZOS-prilog 1**

2.1. Opasnosti i štetnosti utvrđene procjenom rizika na radnom mjestu

Procjena rizika je postupak kojim se utvrđuje razina opasnosti, štetnosti i napora u smislu nastanka ozljede na radu, profesionalne bolesti, bolesti u svezi s radom te poremećaja u procesu rada koji bi mogao izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika. Mogu ju izrađivati osobe ovlaštene za izradu procjene rizika. Za vlastite potrebe procjenu rizika može izrađivati poslodavac. Poslodavac je obvezan imati izrađenu procjenu rizika za sve poslove koje za njega obavljaju radnici i osobe

na radu. Utvrđene opasnosti, štetnosti i naponi procjenom rizika su polazna točka za utvrđivanje programa osposobljavanja. Osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način obuhvaća obavješćivanje zaposlenika o opasnostima i štetnostima kojima je izložen dok obavlja poslove i radne zadatke na koje je raspoređen, pravila zaštite na radu koja se tada moraju primjenjivati te obavljanje radnih postupaka kojima se te opasnosti i štetnosti uklanjaju ili smanjuju na najmanju moguću mjeru.

3. SUSTAV OSPOSOBLJAVANJA

Postići da radnik bude svjestan rizika koji se javljaju na radu, da bude motiviran za čuvanje vlastitog života i zdravlja, te za čuvanje sredstava koja su mu povjerena za rad – zadatak je koji zahtijeva mnogo zalaganja, strpljivosti i upornosti.

Zapravo to je trajan zadatak ako posloводство ustanove vodi računa o ekonomičnosti poslovanja na dulje staze i želi sačuvati radnu sposobnost svojih radnika. Na poslovodu je da odluči hoće li poduzeće razvijati kulturu rada i pozitivne stavove svih zaposlenih prema sigurnom načinu rada; kako onih starijih koji će morati mijenjati radnike loše navike, tako i kod novih, mladih koji moraju već na početku se naviknuti na pravilan način rada. Upravo to je razlog zbog kojeg treba osposobljavanje za rad na siguran način sustavno provoditi, a sustav obuhvaća sve kategorije zaposlenih – od ravnatelja do izvršitelja najjednostavnijih poslova.

3.1. Karakteristike sustava

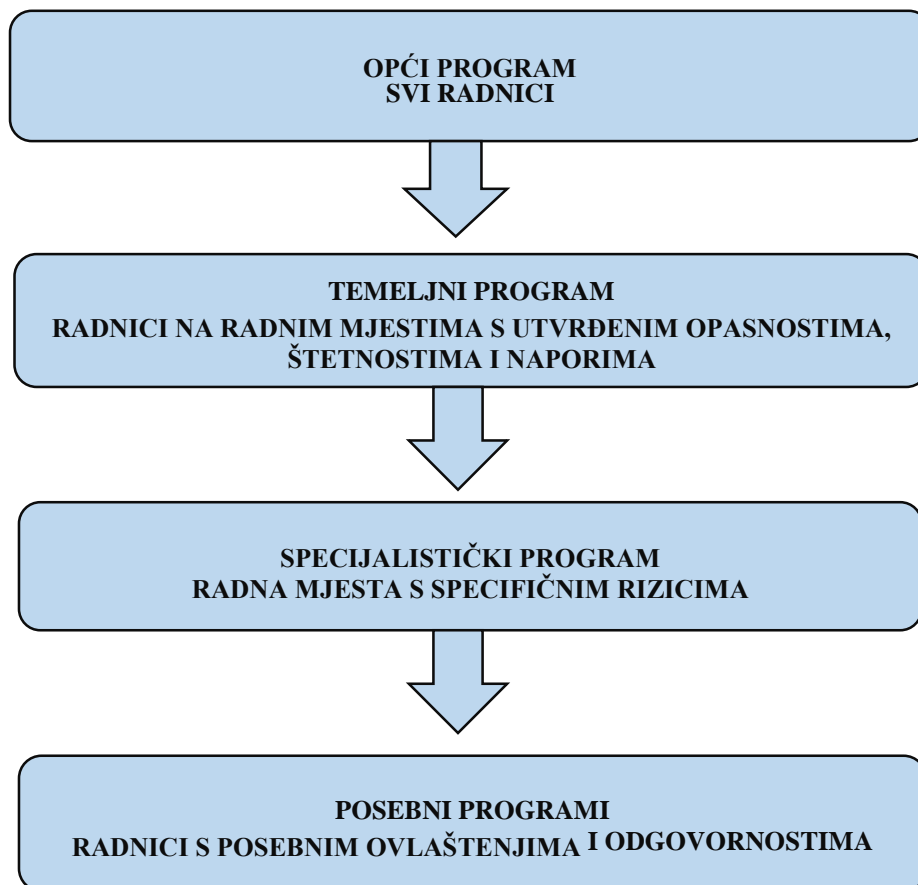
U skladu s ciljevima i zahtjevima Sustava osposobljavanja, isto se provodi na temelju:

- općeg programa koji je zajednički za sve poslove,
- temeljnog programa koji se odnose s radnike na pojedinim skupinama poslova,
- specijalističkog programa za radnike na pojedinim specifičnim radnim zadacima,

- posebnog programa koje je za ovlaštenike poslodavaca, povjerenike radnika, neposredne ovlaštenike – instruktore i radnike zadužene za provedbu evakuacije i spašavanja.

Ovako postavljen Sustav ima za cilj osposobljavanje za rad na siguran način na poslovima i radnim zadacima na koje je radnik raspoređen. Postavljeni cilj ima sljedeće zadaće:

- informirati o sustavu zaštite na radu,
- informirati o osnovnim pravima i dužnostima radnika,
- usvojiti znanja o opasnostima za život i zdravlje,
- usvojiti znanje o upotrebi osobnih zaštitnih sredstava,
- usvojiti znanja o radnim postupcima kojima se opasnosti uklanjaju,
- stjecati vještine i navike sigurnog rada.

Shematski prikaz programa osposobljavanja za rad na siguran način po etapama

4. PLAN OSPOSOBLJAVANJA

Osposobljavanje za rad na siguran način za zaposlene osobe (ovlaštenici, neposredni rukovoditelji, zaposlenici, itd.) odvijat će se prema niže navedenom redoslijedu, koji omogućava kontinuirano osposobljavanje radnika, onih koji su zaposleni i već rade na svojim radnim mjestima i radnika koji će se ubuduće zaposliti. Također, planom osposobljavanja je predviđeno da se za slučaj uvođenja nove radne opreme ili nove tehnologije rada ili promjena u procesu rada radnici mogu osposobiti na rad na siguran način u ovisnosti o novim opasnostima i štetnostima koje se mogu pojaviti.

1. Izrađuje se sva obrazovna dokumentacija (priručnici, upute, testovi) te multimedijски materijali koji će se koristiti u osposobljavanju odnosno koriste se materijali ovlaštene pravne osobe koja provodi osposobljavanje.

2. Provodi se osposobljavanje svih ovlaštenika poslodavaca metodom seminarske nastave na kojem će se isti upoznati sa sustavom osposobljavanja i njihovom ulogom, odnosno metodom samoobrazovanja iz dostavljenih materijala. Provjera znanja se provodi nakon provedenog osposobljavanja.

3. Obavlja se podjela obrazovnih materijala radnicima – neposrednim izvršiteljima poslova od strane stručnjaka zaštite na radu ili ovlaštenika poslodavca uz objašnjenje eventualnih nejasnoća.

Nakon podjele obrazovnih materijala ili nakon individualno obavljenog razgovora sa stručnjakom zaštite na radu obaviti će se provjera znanja putem testova znanja ili usmenim ispitom. Radnicima koji su zadovoljili na provjeri teoretskog znanja otpočinje ocjena praktične osposobljenosti koju im daju njihovi neposredni rukovoditelji – ovlaštenici. I ovaj način osposobljavanja može se provesti samoobrazovanjem temeljem dostavljene dokumentacije ili u individualnom radu sa osobom koja osposobljava.

4. Sve potrebne ponovne provjere znanja putem testova ili ocjene praktične osposobljenosti mogu se provesti na isti način kao i prvi puta i evidentirati u zapisnik o osposobljavanju. Za novoprimitljene radnike cijeli se postupak obavlja na isti način i započinje odmah čim novi radnik zasnuje radni odnos, odnosno sklopi ugovor o radu s poslodavcem.

5. Za slučaj promjene opasnosti i štetnosti na radnom mjestu, radnika se ponovno osposobljava za rad na siguran način po već utvrđenom programu.

5. PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA

5.1. Opći program osposobljavanja

Namijenjen je svim zaposlenicima, bez obzira na kojim poslovima rade ili koje funkcije obavljaju. Cilj je ovog programa dati opća znanja iz zaštite na radu koja se nužno moraju poznavati kako bi se uočile opasnosti prisutne na svakom radnom mjestu te dati i ona znanja koja su potrebna svim zaposlenicima kako bi se informirali o svojim pravima i dužnostima vezanim za rad na siguran način kao i o ostvarivanju prava na zaštitu na radu.

U skladu s tako postavljenim ciljevima svi zaposleni moraju usvojiti znanja o sljedećim temama:

► UVOD U ZAŠTITU NA RADU

- Nesreća na radu
- Nezgoda na radu
- Profesionalna bolest
- Načela zaštite na radu

► SUSTAV, UREĐIVANJE I PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

- Sadržaj sustava zaštite na radu (ustav, zakoni, međunarodne konvencije, kolektivni ugovori, podzakonski akti)
- Poslodavac, osobe na radu, druge osobe na radu
- Stručnjak (služba) za zaštitu na radu
- Osnovna pravila zaštite na radu
- Posebna pravila zaštite na radu
- Priznata pravila zaštite na radu

► RADNI PROSTOR I RADNA OKOLINA

- Uređivanje i održavanje radnog prostora i radne okoline
- Evakuacija i spašavanje iz radnog prostora

► **HIGIJENA RADA I PROFESIONALNE BOLESTI**

- Tjelesni napori i nefiziološki radni uvjeti
- Mikroklima (toplinska okolina)
- Fizikalni i kemijski čimbenici

► **OSOBNA ZAŠTITNA SREDSTVA**

- Upotreba osobnih zaštitnih sredstava
- Sredstva za zaštitu glave
- Sredstva za zaštitu očiju i lica
- Sredstva za zaštitu sluha
- Sredstva za zaštitu dišnih organa
- Sredstva za zaštitu ruku
- Sredstva za zaštitu tijela
- Sredstva za zaštitu nogu

► **PREHRANA I OVISNOST**

- Prehrana radnika i sigurnost
- Ovisnosti i radna sposobnost

► **ZNAKOVI SIGURNOSTI**

- Znakovi opasnosti, zabrane, obveze, informacije
- Ovjesne kartice
- Označavanje kemikalija
- Upute za rad na siguran način

5.2. Temeljni program osposobljavanja

Temeljni programi osposobljavanja za rad na siguran način izrađeni su za radnike na pojedinim skupinama poslova prema vrstama opasnosti i štetnosti te čine niz međusobno povezanih tematskih cjelina, od kojih svaka može biti zasebna.

Dakle, ovisno o radnom mjestu, odnosno poslovima i zadacima koje radnik obavlja te opasnostima koje se pri tom pojavljuju, uvjetovan je izbor sadržaja po pojedinim radnim mjestima.

Vrste opasnosti određuju se na temelju procjene rizika ili, ukoliko je u međuvremenu došlo do promjene u tehnologiji ili procesu obavljanja poslova, analizom radnog mjesta kod koje se koristi Obrazac za analizu radnog mjesta po opasnostima ili neka druga shema za analizu radnog mjesta.

Temeljnim programima osposobljavanja obuhvaćene su sljedeće teme:

► MEHANIČKE OPASNOSTI I ORUĐE ZA RAD

- Vrste mehaničkih opasnosti
- Upotreba oruđa za rad, uređaja i mehaniziranih alata
- Oruđa za rad s povećanim opasnostima
- Mehanički izvori opasnosti na oruđima za rad (kružno gibanje, pravocrtno gibanje, opasnosti u području radnog postupka)
- Zaštitne naprave (nepomične zaštitne naprave, zaštitne naprave na blokiranje, automatske zaštitne naprave, uređaji za daljinsko rukovanje i prinošenje materijal)
- Specijalni alati za prinošenje materijala

► OPASNOSTI PRI KRETANJU NA RADU

- Građevinski objekti
- Padovi na istoj razini
- Radovi na visini

► OPASNOSTI I ŠTETNOSTI PRI RADU S RAČUNALOM

- Pravilan položaj tijela pri radu s računalom
- Radno mjesto s računalom
- Oprema i stolac
- Radni okoliš
- Programska oprema
- Vježbe rasterećenja, opuštanja, razgibavanja i istežanja

► OPASNOSTI PRI RUČNOM PRENOŠENJU TERETA

- Opasnosti i pravila zaštite na radu pri ručnom podizanju, prenošenju i spuštanju tereta
- Opasnosti i pravila zaštite na radu pri utovaru i istovaru tereta u teretna motorna vozila, unutarnji transport tereta i druga manipulacija teretom na siguran način
- Vrste opasnosti i pravila zaštite na radu prilikom pakiranja robe

► KEMIJSKE ŠTETNOSTI

- Osnovna podjela štetnih i opasnih tvari (otrovne tvari, agresivne ili nagrizajuće tvari, lako zapaljive i eksplozivne tvari)
- Štetnosti uzrokovane prašinama, parama i dimovima (MDK, KDK, organske i anorganske prašine, maglice i dimovi, industrijski otrovi, profesionalna otrovanja, profesionalne bolesti kože)

► FIZIKALNE ŠTETNOSTI

- Buka i vibracije
- Osvjetljenost
- Štetna zračenja (ultraljubičasta, infracrvena, rendgenska, radioaktivna zračenja)

➤ OPASNOSTI OD ELEKTRIČNE STRUJE I MJERE ZAŠTITE PRI RADU

1. Što je električna struja?
2. Učinak električne struje na organizam radnika
3. Put protjecanja električne struje kroz tijelo
4. Jačina električne struje koja protječe kroz tijelo
5. Vrijeme protjecanja električne struje kroz tijelo
6. Zaštita od direktnog dodira dijelova električne instalacije i opreme pod naponom
7. Zaštita od indirektnog napona dodira:
  - nastajanje previsokog napona dodira,
  - zaštitno izoliranje,
  - sniženi napon,
  - galvansko odvajanje, uzemljivanje, nulovanje, zaštitna strujna sklopka, zaštitna naponska sklopka (sustavi TN – C/S i TN- S).

➤ **OPASNOSTI OD BIOLOŠKIH ŠTETNOSTI I MJERE ZAŠTITE PRI RADU**

1. Što su biološke štetnosti?
2. Što su mikroorganizmi?
3. Kako nepovoljno djeluju i gdje nastaju biološke štetnosti?
4. Nepovoljno djelovanje bioloških štetnostima radnika i na predmet rada
5. Sanitarno – higijenski uvjeti rada

➤ **ŠTETNOSTI UZROKOVANIH PRAŠINAMA, PARAMA I DIMOVIMA**

1. Što su štetnosti uzrokovane prašinama, parama i dimovima?
2. Kako djeluju na zdravlje radnika?
  - organske i anorganske prašine,
  - metalne i nemetalne pare,
  - različiti dimovi.
3. Mjere zaštite pri radu:
  - kontrola mjerenjem koncentracije štetnosti u zraku,
  - zamjena štetnih materija u procesu proizvodnje,
  - automatizacija i/ili mehanizacija tehnološkog procesa,
  - hermetizacija tehnološkog procesa,
  - ventilacija i ekshuacija,
  - korištenje osobnih zaštitnih sredstava za zaštitu organa za disanje.

➤ **OPASNOSTI OD POŽARA I EKSPLOZIJE**

1. Osnovni pojmovi o eksplozivnim materijalima
2. Osnovne mjere na radu pri manipulaciji i uporabi eksplozivnih materijala kod:
  - transporta
  - uskladištenja,
  - korištenja.
3. Osnovni pojmovi o zapaljivim materijama:
  - vrste zapaljivih materija,
  - krute,
  - tekuće,
  - plinovite,
  - gorenje zapaljivih materija,
  - uzroci gorenja,
4. Mjere za sprečavanje izbijanja požara i eksplozija i početno gašenje požara
5. Sredstva za gašenje požara:
  - aparati,
  - oprema,
  - instalacije.
6. Korištenje osobnih zaštitnih sredstava i opreme
7. Pružanje prve pomoći povrijeđenim djelatnicima

➤ **OPASNOSTI OD BUKE, VIBRACIJA I POTRESANJA**

1. Što je buka?
2. Što su vibracije?
3. Što su potresanja?
4. Mjerenja i ispitivanja buke i vibracija
5. Utjecaj buke, vibracija i potresanja na zdravlje radnika
6. Mjere zaštite pri radu od utjecaja buke, vibracija i potresanja
7. Korištenje osobnih zaštitnih sredstava i opreme:

➤ **OPASNOSTI OD ŠTETNIH ZRAČENJA**

1. Što su štetna zračenja?
2. Vrsta zračenja:
  - električni valovi, infracrveni zraci, vidljiva svjetlost, ultraljubičasti zraci, x- zraci, gama zraci.
3. utjecaj štetnih zračenja na radnika
4. Mjere zaštite pri radu od štetnog utjecaja zračenja na radnika
5. Korištenja osobnih zaštitnih sredstava, opreme i pomagala:

➤ **ŠTETNOSTI OD NEPOVOLJNIH MIKROKLIMATSKIH UVJETA**

1. Što su to "mikroklimatski uvjeti"?
  - a) temperatura radne okoline:
    - van prostorija, unutar prostorija,
    - povećana temperatura (iznad 301 K),
    - smanjena temperatura (ispod 283 K),
    - efektivna temperatura (290,5-294,5 K)
  - b) brzina strujanja zraka:
    - ljeti 0,3-0,5 m/s, zimi 0,5-1,5 m/s
  - c) relativna vlažnost zraka
2. Što je "zona komfora"?
3. Kako se ispituju i kontroliraju mikroklimatski uvjeti u radnom prostoru?
4. Nepovoljni mikroklimatski uvjeti kao uzrok povreda na radu, profesionalnih i drugih oboljenja u svezi s radom.
5. Mjere zaštite pri radu od nepovoljnih mikroklimatskih uvjeta:

➤ **ŠTETNOSTI OD SLABE OSVIJETLJENOSTI**

1. Što je osvijetljenost?
  - dnevna, umjetna, kombinirana
2. Kontrola osvijetljenosti mjerenjem i ispitivanjem
3. Zahtjevi osvijetljenosti utvrđeni standardom (JUS U .C9.100):

- veoma mali zahtjevi	30-50 lx,
- mali zahtjevi	50-80 lx,
- srednji zahtjevi	80-150 lx,
- veliki zahtjevi	150-300 lx,
- veoma veliki zahtjevi	300-600 lx,
- izvanredno veliki zahtjevi	preko 600 lx
4. Osvjetljenje kao uzrok povreda na radu radnika:
  - loše osvijetljenje, stroboskopski efekt, neraspoznavanje boja.
5. Mjere zaštite pri radu u radnom prostoru, radnoj okolini i na mjestu rada

➤ **NAPORI PRI TJELESNIM NAPREZANJIMA**

1. Što je:

- trajanje rada, raspored rada, intenzitet rada,
- laki (1-3 kg Kal/min),
- srednje težak rad (3-6 kg Kal/min),
- vrlo težak rad (6-11 kg Kal/min),
- izvanredno težak rad (preko 11 kg Kal/min)

➤ **NAPORI PRI NEFIZIOLOŠKOM POLOŽAJU TIJELA**

a) položaj tijela

- stajanje, sjedenje, ,čućanje, klećanje, naginjanje, ležanje

b) naprezanje pojedinih organa i sistema

- zamor, umor, premor

➤ **PSIHOLOŠKI NAPORI**

1. Općenito o psihološkim naporima
2. Utjecaj na mogućnost posvećivanje dostatne pažnje
3. Stres, stresni faktori, utjecaj na zdravlje
4. Pouka.

5.3. Specijalistički program osposobljavanja

Specijalistički programi osposobljavanja za rad na siguran način odnose se na pojedine poslove čije specifičnosti nisu obuhvaćene općim i temeljnim programima i predstavljanju finalizaciju znanja, odnosno osposobljenosti. Specijalistički programi osposobljavanja obuhvaćaju pojedinačnosti i specifičnosti vezane za pojedini stroj, postrojenje, specifičnu neuobičajenu tehniku nekog radnog postupka ili izvođenje sklopa zadataka u okviru radne operacije. Ovi se poslovi obavljaju uglavnom prema uputama za siguran rad, čije je poznavanje uvjet da bi zaštita na radu bila do kraja provedena.

Popis poslova na kojima je potrebno obaviti specijalistički program osposobljavanja vidljiv je iz Procjene rizika pojedinoga radnoga mjesta.

5.4. Posebni programi osposobljavanja

Sastavni dijelovi posebnog programa osposobljavanja za neposredne rukovoditelje, su svi programi osposobljavanja koje prolaze radnici čijim poslom rukovode, ukoliko te programe nije prethodno savladao, odnosno ukoliko prethodno nije bio osposobljen za rad na siguran način na tim radnim mjestima.

Također, savladava se metodologija praktičnog osposobljavanja radnika koja sadrži metode rada, faze procesa osposobljavanja, provjere i davanje ocjene o praktičnoj osposobljenosti te permanentna kontrola sigurnog načina rada u svakodnevnoj operativi nakon završetka osposobljavanja.

Program, sadržaj i način provjere znanja ovlaštenika propisan je Pravilnikom o programu, sadržaju i načinu znanja poslodavca ili njihovih ovlaštenika iz područja zaštite na radu(N.N., br. 71/14, 118/14, 154/14), a sadrži sljedeće teme:

► **OSPOSOBLJENOST PREMA PROGRAMU OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN ZA RADNIKE ČIJIM RADOM RUKOVODE**

► **SPECIFIČNI PROPISI OVISNO O DJELATNOSTI PODUZEĆA**

5.5. Izrada programa osposobljavanja

Sadržaj obrazovnih programa za rad na siguran način za sve razine uposlenih i sve obrazovne nivoe (radnici, rukovoditelji, ovlaštenici poslodavca, povjerenici zaposlenika) i odgovarajući stupnjevi osposobljavanja utvrđuju se na osnovi procjene rizika i štetnosti na pojedinom radnom mjestu, režima rada, propisanih normi i normativa zaštite na radu

6. REALIZACIJA OSPOSOBLJAVANJA

U pripremi i realizaciji pojedinih etapa, faza ili obrazovnih oblika osposobljavanja za rad na siguran način sudjeluje stručnjak zaštite na radu, ovlaštenici poslodavca i neposredni rukovoditelji.

6.1. Obrazovne metode

Osnovna metoda u realizaciji osposobljavanja za rad na siguran način je metoda samoobrazovanja, uz eventualne konzultacije tamo gdje se ukaže potreba za njima. To je zapravo vođenje samoobrazovanje gdje neposredni rukovoditelji preuzimaju ulogu voditelja radnika tijekom osposobljavanja, bilo u objašnjavanju eventualnih nejasnoća u obrazovnim materijalima, bilo u kasnijem ispravljanju grešaka u postupcima svakodnevnog rada. Ukoliko se ukaže potreba za daljnjim objašnjenjima nejasnoća ili u slučajevima težeg prihvaćanja gradiva (npr. polupismene osobe), osposobljavanje se provodi putem usmene instruktaze od strane stručnjaka zaštite na radu.

Metoda vođenog samoobrazovanja izabrana je kao najpogodnija metoda na osnovi pozitivnih rezultata eksperimentalnog istraživanja usporedbe različitih metoda osposobljavanja, pri čemu je uzeta u obzir i provedbena prikladnost za uvjete lokacijske odvojenosti prodajnih centara, zapošljavanja novih radnika pojedinačno u

različitim vremenskim razmacima te mogućnosti permanentnog odvijanja procesa osposobljavanja.

Sastavni dio ciklusa osposobljavanja za rad na siguran način jest praktično osposobljavanje na mjestu rada, koje provode neposredni rukovoditelji. Taj se dio obavlja nakon provjere znanja iz teoretskog dijela osposobljavanja i sastoji se od nadzora nad obavljanjem radinih zadataka u svakodnevnoj operativi, promptnom ispravljanju svake eventualne greške u radu i ukazivanju kako se treba ponašati, sve do konačnog davanja ocjene praktične osposobljenosti.

Ocjenu praktične osposobljenosti radnika za rad na siguran način neposredni rukovoditelj verificira potpisivanjem zapisnika o osposobljavanju ZOS. Odbor za zaštitu na radu (ako je Zakonom obavezan) može provesti kontrolu rada ocjenjivača po vlastitoj inicijativi ili na zahtjev ocjenjivanog radnika, odnosno povjerenika radnika za zaštitu na radu.

6.2. Osposobljavanje neposredni rukovoditelja – ovlaštenika i povjerenika radnika

Neposredni rukovoditelji-ovlaštenici su ujedno i vršitelji praktičnog osposobljavanja za rad na siguran način osposobljavaju se metodom vođenog samoobrazovanja uz konzultacije. Način njihovog osposobljavanja prati propisane teme Programa osposobljavanja ovlaštenika koji je prilog Pravilnika o osposobljavanju NN 112/14.

Kao dokaz osposobljenosti izdaje se **ZOOP-prilog 2**

6.3. NASTAVNI PLAN

Redni broj	NASTAVNA CJELINA	Satnica	
		teoretska nastava	praktična nastava
1	Značenje zaštite na radu	0,5	
2	Organizacija zaštite na radu	2	
3	Psihofiziologija rada	1,5	
4	Osnove andragogije i ergodidaktike	3	
5	Vrste i opseg opasnosti na radnim mjestima u organizacijskoj cjelini i pravila zaštite na radu	3	
6	Postupak utvrđivanja vrsta i opsega opasnosti	1	
7	Kategorizacija radnih mjesta prema stupnju opasnosti	1	

6.4. NASTAVNI PROGRAM

Nastavni program je prikazan u skraćenom obliku izvedbenog programa.

Redni broj	Cjelina	Teme
1	Značenje zaštite na radu	nezgode pri radu
		analiza nezgode pri radu
		ekonomski gubici zbog nezgode pri radu
2	Organizacija zaštite na radu	Ustavne odredbe o zaštiti na radu
		Opći akti o zaštiti na radu
		osposobljavanju za rad na siguran način
		o poslovima s posebnim uvjetima rada
		o zaštiti pri radu na sredstvima rada
		o osobnim zaštitnim sredstvima
		o opremi i pomagalima
		o pružanju prve liječničke pomoći
		o evakuaciji i spašavanju
		o vođenju evidencija.
3	Psihofiziologija rada	sklonost ka nezgodama
		imunizacija
		senzibilizacija
		predisponiranost
		posredni faktori koji uzrokuju nezgode
		fizikalne radne sredine
		psihološka radna sredina
		organizacija rada, dani u tjednu
		neposredni faktori koji uzrokuju nezgode na radu
		nedovoljna sposobnost za zvanje
		opće funkcionalne karakteristike živčanog sustava
		opće nedovoljno psihofiziološko stanje
borba protiv nezgode		
4	Osnove andragogije i ergodidaktike	obrazovni proces
		polaznici (predznanje, motivacija)

Redni broj	Cjelina	Teme
		<p>didaktički principi</p> <p>metode osposobljavanja</p> <p>izrada izvedbenog programa</p> <p>priprema za izvođenje osposobljavanja</p> <p>izvođenje procesa osposobljavanja</p> <p>provjera osposobljenosti</p>
5	<p>Vrste i opseg opasnosti na radnim mjestima u organizacionoj cjelini i pravila zaštite na radu</p>	<p>vrste opasnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tjelesna naprezanja, - mehanički izvori opasnosti, - opasnosti od el. struje, - štetnosti uzrokovane parama i dimovima, - kemijske štetnosti, - buka, vibracije i potresanja, - osvjetljenost, - zračenja, - mikroklimatski uvjeti, - biološke štetnosti, - rad na visini, - opasnost od požara i eksplozije, - tehničko tehnološke mjere, - organizacione mjere, - osobna zaštitna sredstva
6	<p>Postupak utvrđivanja vrsta i opsega opasnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cilj analize radnih mjesta, - opći podaci u analizi radnih mjesta, - opis poslova i radnih zadataka s naznakom vrste i opsega opasnosti, - osobna zaštitna sredstva - cilj analize radnih mjesta, - opći podaci u analizi radnih mjesta, - opis poslova i radnih zadataka s naznakom vrste i opsega opasnosti, - osobna zaštitna sredstva
7	<p>Kategorizacija radnih mjesta prema stupnju opasnost</p>	<p>pregled i vrsta opasnosti utvrđenih analizom</p> <p>kategorizacija radnih mjesta prema opasnostima</p> <p>stupnju opasnosti</p>

6.5. Osposobljavanje radnika – neposrednih izvršitelja poslova

Radnici koji nisu osposobljeni za rad na siguran način (novoprimiteljni radnici, radnici koji su premješteni na druge poslove ili se promijenila tehnologija na njihovim poslovima, radnici koji iz nekog drugog razloga nisu osposobljeni za rad na siguran način) raspoređuju se na rad pod nadzorom radnika koji je prethodno osposobljen za poslove radnika čiji rad nadzire. Tom prilikom potpisuje se:

Ovlaštenje za rad bez osposobljavanja-Prilog 3

Ujedno im se objasni da za sve nejasnoće mogu dobiti odgovore od svojih neposrednih rukovoditelja. Rok u kojem je potrebno provesti osposobljavanje za rad na siguran način je 60 dana.

Oni radnici koji ne zadovolje na provjeri znanja, provjeru znanja ponavljaju. Ako netko ne uspije savladati materijal ni na drugoj provjeri, pruža mu se individualna konzultativna pomoć dok ne savlada materijal i ne zadovolji na provjeri znanja.

Praktično osposobljavanje provodi se podukom radnika na mjestu rada pri obavljanju poslova i radnih zadataka. Procjenu praktične osposobljenosti provodi stručnjak zaštite na radu i ovlaštenik.

Proces praktičnog osposobljavanja traje tako dugo dok stručnjak zaštite na radu i ovlaštenik ne donesu pozitivnu ocjenu, odnosno ne utvrde da radnik uistinu može i da zna obavljati poslove i radne zadatke na siguran način sukladno pravilima zaštite na radu, bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja, te života i zdravlja ostalih zaposlenika. Ako radnik ne postigne traženi nivo znanja i vještina tijekom praktičnog osposobljavanja, treba nastaviti praktično osposobljavanje za siguran rad jer u praksi još ne radi dovoljno sigurno. Ponovljeno ocjenjivanje takvog zaposlenika ne bi trebalo provoditi prije isteka 14 dana.

PROGRAMI OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

POPIS RADNIH MJESTA PREMA PROCJENI RIZIKA

Redni broj	Poslovi
1.	Ravnatelj
2.	Tajnica
3.	Voditeljica računovodstva
4.	Stručni suradnik pedagog
5.	Stručni suradnik knjižničar
6.	Učitelji predmetne i razredne nastave
7.	Učitelji tjelesne i zdravstvene kulture
8.	Domar ložač
9.	Kuharica
10.	Spremačica
11.	Asistent u nastavi
12.	Učitelji u produženom boravku

PODACI O POSLOVIMA I MJESTU RADA I PROCJENA RIZIKA POSLOVA

RADNO MJESTO	RAVNATELJ			
Tehnološka cjelina:	UPRAVA			
Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mladih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	1	0	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada		NE	NE	
Ako da, navesti temeljem:				
Vremenski raspored rada		Stož s povećanim tarjanjem		DA
Tjedni raspored	40 sati			NE
Dnevni raspored	8 sati	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža		
Tjedni odmor	Nedjelja, subota			
Dnevni odmor	½ sata			
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj	
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	0	
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0	
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0	
Zahtjevi u pogledu osposobljenosti				
Osposobljena za rad na siguran način Početno gašenje požara		Osposobljen		
Opis poslova radnog mjesta				
Redovni	Vođenje poslova škole i zatupanje. Za svoj rad odgovara ministarstvu. Oblikovanje strateških ciljeva, misije i razvojne strategije, poslovne politike, donošenje odluka za njihovo izvođenje. Postavljanje radnika sa posebnim zaduženjem i odgovornostima na privremenim radilištima. Donošenje i izvođenje odluka povezanih sa upravljanjem školom Rad u sjedištu škole, područnim školama i po potrebi na terenu.			
izvanredni	Prema potrebi mijenja nastavno osoblje, odnosno vrši nabavu potrošnog materijala, praćenje učenika na različita natjecanja.			
Mjesta na kojima se obavljaju poslovi				% vremena
Zatvoreni prostor	Prostor škole			95
Otvoreni prostor	Rješavanje poslovanja škole, obilazak područnih škola			5
Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje	
Radni prostor	DA			
Radne površine	DA			
Druge napomene:				

Oprema, alati i strojevi				
Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan	
nema				
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan		
računalo	ured	ispravno		
Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)	Zasebna oznaka (A,D,T,V)		
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
ured	ispitano	da	-	-
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
ured	ispitano	da	-	-
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
nema	-	-	-	-
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)	Vrijeme izloženosti		
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)	Vrijeme izloženosti		
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA	NE		
Izvor (popis uređaja)	nema			
Druge opasnosti				
Navedene u procjeni rizika za ovo radno mjesto				

RADNO MJESTO	TAJNICA,STRUČNI SURADNIK PEDAGOG,STRUČNI SURADNIK KNJIŽNIČAR, VODITELJ RAČUNOVODSTVA
Tehnološka cjelina:	UPRAVA

Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mlađih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	4	4	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada			DA	NE*
Ako da, navesti temeljem: kontrola vida*				
Vremenski raspored rada		Stož s povećanim tarjanjem		DA
Tjedni raspored	40 sati			NE
Dnevni raspored	8 sati	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža		
Tjedni odmor	Nedjelja, subota			
Dnevni odmor	½ sata			
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj	
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	0	
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0	
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0	
Zahtjevi u pogledu osposobljenosti				
Početno gašenje požara				
Osposobljena za rad na siguran način		Osposobljen		
Opis poslova radnog mjesta				
Redovni	<p>Tajnik vodi personalnu i drugu evidenciju iz oblasti rad i radnih odnosa.Izrađuje prijedloge interenih akata škole.</p> <p>Brine za provođenje odluka Nastavničkog vijeća i drugih tijela škole. Vodi kadrovske poslove. Sudjeluje i organizira rad s učenicima u ostvarenju njihovih prava. Priprema i sudjeluje na sjednicama Učiteljskog vijeća i Školskog odbora. Organizira, prati i kontrolira rad administrativno – tehničke cjeline i vodi evidenciju rada službe.</p> <p>Obavlja i druge poslove iz svog djelokruga, i poslove po nalogu ravnatelja.</p> <p>Rad u upravi škole.</p> <p>Računovođa prima i izdaje knjigovodstvene dokumente, pregledava ih i unosi u odgovarajuće poslovne knjige. Prati nabavku nekretnina, opreme i drugih osnovnih sredstava, uplate i isplate na žiro račun, nabavku i prodaju robe i usluga, kredite i doznake depozita. Priprema isplate plaća, te izračunava osobne dohotke zaposlenika. Sastavlja bilance stanja, račune dobiti i gubitka i izvještaje o novčanim tokovima poduzeća. Priprema računovodstvenih izvještaja s kojima upoznaje upravu škole.</p> <p>Knjižničar vodi školsku knjižnicu, katalogizira knjižničnu građu, uređuje kataloge i druge evidencije, sudjeluje u nabavci građe i njenom uključivanju u knjižnični fond. Organizira razne oblike rada s korisnicima, sudjeluje u izradbi informativnih biltena, vodi statistike o radu, fotokopira knjižničnu građu, provjerava dotok naručene građe i reklamira neispravne</p>			

	<p><i>narudžbe. Brine o sigurnosti i arhiviranju baze podataka (knjižnične građe i korisnika) Knjižnice, vodi evidenciju o stanju računalne opreme u Knjižnici. Ažurira sve vrste kataloga i obavlja druge poslove koji proizlaze iz procesa rada i po nalogu ravnatelja.</i></p> <p>Pedagog obavlja sve poslove na planiranju i programiranju odgojno obrazovnog procesa u školi, rad s učenicima, rad s učiteljima te rad s roditeljima. Planiranje i programiranje uključuje planiranje vlastita stručnog usavršavanja i stručnog usavršavanja učitelja, sudjelovanje u izradi godišnjeg plana i programa škole te planiranje rada i u radu učiteljskog vijeća. U ovim djelatnostima pedagog surađuje s ravnateljem škole i ostalim stručnim suradnicima (psiholog, defektolog). Pedagog, u suradnji s lokalnim zavodom za zapošljavanje, izrađuje plan i program za profesionalno informiranje. Plan rada s djecom s teškoćama u razvoju i plan rada s darovitom djecom pedagog izrađuje u suradnji s psihologom.</p>			
izvanredni	Prema potrebi vrši nabavu kancelarijskog materijala, ostale administrativne poslove			
Mjesta na kojima se obavljaju poslovi			% vremena	
Zatvoreni prostor	Prostor škole		95	
Otvoreni prostor	Rješavanje poslova van škole		5	
Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje	
Radni prostor	DA			
Radne površine	DA			
Druge napomene:				
Oprema, alati i strojevi				
Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan	
nema				
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan		
računalo	ured	ispravno		
Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)	Zasebna oznaka (A,D,T,V)		
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
ured	ispitano	da	-	zadovoljava
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
ured	ispitano	da		zadovoljava
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
nema	-	-	-	-
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA		NE	

Izvor (popis uređaja)	nema
Druge opasnosti	
Rad sa računalom	Ova radna mjesta u svom radu koriste računalo . Posao se izmjenjuje sa ostalim poslovima tako da se ne može smatrati radno mjesto sa radom na računalu po definiciji (više od 4 sata neprekidnog rada za računalom) Bez obzira na tu činjenicu ako radnik zatraži potrebno ga je uputiti na periodičnu kontrolu vida.

RADNO MJESTO	UČITELJI-PROFESORI RAZREDNE I PREDMETNE NASTAVE			
Tehnološka cjelina:	NASTAVNO OBRAZOVNI PROGRAMI TEORETSKE NASTAVE			
Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mladih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	32	28	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada			NE	NE
Ako da, navesti temeljem:				
Vremenski raspored rada		Stož s povećanim taranjem		DA
Tjedni raspored	40 sati			NE
Dnevni raspored	8 sati- preraspodjela	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža		
Tjedni odmor	Nedjelja, subota			
Dnevni odmor	½ sata			
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj	
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	2	
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0	
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0	
Zahtjevi u pogledu osposobljenosti				
Početno gašenje požara				
Osposobljena za rad na siguran način		Osposobljen		
Opis poslova radnog mjesta				
Redovni	<p>Nastavno obrazovni procesi, rad sa učenicima <i>Organizira i provodi teoretsku nastavu u razredu. Provodi neposredan odgojno obrazovni rad u nastavi (predavanja, vježbe, seminari, provjere znanja).Odgaja učenike prenoseći na njih teoretska i praktična znanja zasnovana na suvremenim znanstvenim metodama i dostignućima.Prati razvoj suvremene tehnologije i znanosti na kojoj se temelji sadrži nastavni plan i programa. Održava razredne i popravne ispite, radi u ispitnim komisijama za provođenje završnih ispita i vanjskog vrednovanja. Izrađuje individualne planove i programe za nastavne predmete. Ostali poslovi u koje spadaju priprema početka i završetka školske godine, analize i izvješća uspjeha, te druge obveze u izradi godišnjih planova i programa rada škole.</i></p> <p><i>Asistenti pomažu učenicima u savladavanju boravka u školi, ispunjavanju školskih obaveza i prate učenika za vrijeme boravka u školi.</i></p>			
izvanredni	Praćenje učenika na različitim takmičenjima, stručna usavršavanja			
Mjesta na kojima se obavljaju poslovi				% vremena
Zatvoreni prostor	Prostor škole			95
Otvoreni prostor	Rješavanje poslova van škole			5
Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje	
Radni prostor	DA			
Radne površine	DA			

Druge napomene:				
Oprema, alati i strojevi				
Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan	
nema				
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan		
računalo	ured	ispravno		
Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)	Zasebna oznaka (A,D,T,V)		
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
učionice	ispitano	da		zadovoljava
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
učionice	ispitano	da		zadovoljava
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
nema				
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA		NE	
Izvor (popis uređaja)	nema			
Druge opasnosti				
Rad sa računalom	Ova radna mjesta u svom radu koriste računalo . Posao se izmjenjuje sa ostalim poslovima tako da se ne može smatrati radno mjesto sa radom na računalu po definiciji (više od 4 sata neprekidnog rada za računalom)			

RADNO MJESTO	UČITELJI-PROFESORI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE			
Tehnološka cjelina:	NASTAVNO OBRAZOVNI PROGRAMI TEORETSKE NASTAVE			
Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mlađih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	1	0	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada			NE	NE
Ako da, navesti temeljem:				
Vremenski raspored rada		Stož s povećanim tarjanjem		DA
Tjedni raspored	40 sati			NE
Dnevni raspored	8 sati- preraspodjela	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža		
Tjedni odmor	Nedjelja, subota			
Dnevni odmor	½ sata			
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj	
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	0	
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0	
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0	
Zahtjevi u pogledu osposobljenosti				
Početno gašenje požara				
Osposobljena za rad na siguran način		Osposobljen		
Opis poslova radnog mjesta				
Redovni	<i>Organizira i provodi nastavu predmeta u sportskoj dvorani i na vanjskom igralištu.. Provodi neposredan odgojno obrazovni rad u nastavi. Odgaja učenike prenoseći na njih teoretska i praktična znanja zasnovana na suvremenim znanstvenim metodama i dostignućima.Prati razvoj suvremene tehnologije i znanosti na kojoj se temelji sadrži nastavnog plana i programa. Održava razredne i popravne ispite, radi u ispitnim komisijama za provođenje završnih ispita i vanjskog vrednovanja. Izrađuje individualne planove i programe za nastavne predmete. Ostali poslovi u koje spadaju priprema početka i završetka školske godine, analize i izvješća uspjeha, te druge obveze u izradi godišnjih planova i programa rada škole.</i>			
izvanredni	Praćenje učenika na različitim takmičenjima, stručna usavršavanja			
Mjesta na kojima se obavljaju poslovi				% vremena
Zatvoreni prostor	Prostor školske sportske dvorane			75
Otvoreni prostor	Rješavanje poslova van škole i rad na igralištu			25
Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje	
Radni prostor	DA			
Radne površine	DA			
Druge napomene:				

Oprema, alati i strojevi				
Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan	
nema				
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan		
nema				
Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)	Zasebna oznaka (A,D,T,V)		
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
dvorana	neispitano	da		procjena
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
dvorana	neispitano	da		procjena
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
nema				
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)	Vrijeme izloženosti		
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)	Vrijeme izloženosti		
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA	NE		
Izvor (popis uređaja)	nema			
Druge opasnosti				

RADNO MJESTO	ŠKOLSKI MAJSTOR			
Tehnološka cjelina:	PRATEĆE SLUŽBE ŠKOLE			
Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mlađih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	1	0	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada			DA	NE
Ako da, navesti temeljem: Članak 3. Točke 4.,10.,17.,19. I 56 priloga pravilnika za radna mjesta s posebnim uvjetima NN 5/84.				
Vremenski raspored rada		Stož s povećanim taranjem		DA
Tjedni raspored	40 sati			NE
Dnevni raspored	8 sati- preraspodjela 6:30-15:30	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža		
Tjedni odmor	Nedjelja, subota			
Dnevni odmor	½ sata			
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj	
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	0	
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0	
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0	
Zahtjevi u pogledu osposobljenosti				
Potrebna stručna osposobljenost				
Osposobljena za rad na siguran način		Osposobljen		
Osposobljen za rad sa kotlovnica Vozač B kategorije				
Opis poslova radnog mjesta				
Redovni	<p><i>Održavanje zgrada i prostora škole</i></p> <p><i>Sitni popravci redovnog održavanja instalacija</i></p> <p><i>Nabava namirnica i ostalog potrošnog materijala za rad škole</i></p> <p><i>Prijevoz za potrebe osoblja i učenika škole, za obavljanje redovnih poslova redovno ispunjavanje svih radnih obaveza i zadataka dobivenih od nadređenog</i></p> <p><i>poboljšanja u okviru svog radnog mjesta</i></p> <p><i>Brine o održavanju travnjaka i okoliša škole i školskog dvorišta (kosi travu, čisti snijeg i dr.). Rukuje strojevima za košenje i uređivanje travnjaka i zelenih površina (kosilica za travu, trimer). Obilazi sve prostore u školi radi pregleda inventara, gašenje svjetla, zatvaranje vode i sl. Provjerava ispravnost aparata za gašenje požara. Otklanja sve manje kvarove na objektu, opremi i instalacijama (električne instalacije, vodovod, grijanje i kanalizacija) u granicama svojih stručnih sposobnosti i ovlasti. Prijavljuje sve veće kvarove ravnatelju škole i ujedno prisustvuje njihovom otklanjanju. Pomaže čistačicama prilikom obavljanja većih poslova na čišćenju i pranju prozora (postavljanje ljestava).</i></p>			

izvanredni	Ostali poslovi za kojima se ukaže potreba a spadaju u redovnu djelatnost škole i osposobljenost radnika			
Mjesta na kojima se obavljaju poslovi			% vremena	
Zatvoreni prostor	Prostor škole, područnih škola, dvorane		65	
Otvoreni prostor	Rješavanje poslova van škole		35	
Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje	
Radni prostor	DA			
Radne površine	DA			
Druge napomene:				
Oprema, alati i strojevi				
Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan	
Vidi popis u prilogu procjene				
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan		
Dostavno vozilo	garaža	ispravno		
Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)		Zasebna oznaka (A,D,T,V)	
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
radionica	ispitano	da		procjena
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
radionica	ispitano	da		procjena
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
radionica	neispitano	da		procjena
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA		NE	
Izvor (popis uređaja)	nema			
Druge opasnosti: Navedene u procjeni rizika za ovo radno mjesto				

ADNO MJESTO	KUHARICA
Tehnološka cjelina:	PRATEĆE SLUŽBE ŠKOLE

Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mladih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	2	2	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada			DA	NE

Ako da, navesti temeljem: Članak 3. Točka 19.; točka priloga 56 Pravilnika s posebnim uvjetima rada (NN 5/84) i Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti točka 26

Vremenski raspored rada		Stož s povećanim tarjanjem	DA NE
Tjedni raspored	40 sati		
Dnevni raspored	8 sati- preraspodjela 6:00-14:00	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža	
Tjedni odmor	Nedjelja, subota		
Dnevni odmor	½ sata		
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	0
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0

Zahtjevi u pogledu osposobljenosti

Potrebna stručna osposobljenost	
Osposobljena za rad na siguran način	Osposobljen

Opis poslova radnog mjesta

Redovni	Rad u školskoj kuhinji Prije puštanja u rad kontrolira sve aparate u kuhinji. Vršiti nabavku potrebnih namirnica za hotelsku kuhinju. Sastavlja mjesečni jelovnik u suradnji s ravnateljicom i stručnim službama škole.. Vodi evidenciju prijavljenih i izdanih obroka po narudžbama, i naručuje potrošni materijal za suđe u kuhinji. Brine se o rasporedu i organizaciji prehrane, i o raznovrsnosti obroka, potrebnom broju kalorija i kvalitetnom pripremanju obroka. Vodi evidenciju o potrošnji namirnica, i o ekonomičnom korištenju namirnica. Vodi brigu da hrana bude svježija, a voće oprano. Odgovara za inventar kuhinje. Priprema obroke i brine da obroci budu količinski i na vrijeme pripremljeni, i odgovara za urednost kuhinje te dezinfekciju posuđa i pribora za jelo. Vodi brigu o čistoći i higijeni kuhinje, kuhinjskih aparata i kuhinjskih elemenata.		
izvanredni	Čišćenje prostora kuhinje i blagovaonice		
Mjesta na kojima se obavljaju poslovi		% vremena	
Zatvoreni prostor	Prostor školske kuhinje	95	
Otvoreni prostor	Rješavanje poslova van škole	5	
Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje
Radni prostor	DA		
Radne površine	DA		

Druge napomene:				
Oprema, alati i strojevi				
Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan	
friteza	kuhinja	ispitano	ispravno	
peći	kuhinja	ispitano	ispravno	
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan		
Mali kućanski aparati	kuhinja	ispravni		
Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)	Zasebna oznaka (A,D,T,V)		
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
kuhinja	ispitano	da		zadovoljava
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
kuhinja	ispitano	da		zadovoljava
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
nema				
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)	Vrijeme izloženosti		
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)	Vrijeme izloženosti		
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA	NE		
Izvor (popis uređaja)	nema			
Druge opasnosti				

RADNO MJESTO	SPREMAČICA
Tehnološka cjelina:	PRATEĆE SLUŽBE

Broj izvršitelja	ukupno	od toga žena	od toga mladih od 18 godina	od toga osoba s umanjenom radnom sposobnošću
	6	6	0	0
Da li se radi o poslovima s posebnim uvjetima rada			NE	NE

Ako da, navesti temeljem:

Vremenski raspored rada		Stož s povećanim taranjem	DA
Tjedni raspored	40 sati		NE
Dnevni raspored	8 sati- preraspodjela 7:30-16:00	Ako da, navesti uvećanje izraženo brojem dodatnih mjeseci staža	
Tjedni odmor	Nedjelja, subota		
Dnevni odmor	1 sata		
Smjenski rad	1 smjene	U posljednjih 5 godina	broj
Trajanje smjene	8 sati	Ozljeda na radu	0
Rad duži od redovitog	Povremeno	- Od toga teških	0
Skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada	-	Profesionalnih bolesti	0

Zahtjevi u pogledu osposobljenosti

Osposobljena za rad na siguran način Početno gašenje požara	Osposobljen
--	-------------

Opis poslova radnog mjesta

Redovni	Vlažno brisanje ili usisavanje podnih površina, brisanje radnih ploha i namještaja, otklanjanje prašine i paučine, pranje staklenih površina do 3 m visine. Čišćenje i pranje sanitarnih čvorova. Sakupljanje i odnošenje smeća i otpalog lišća u kontejner.
izvanredni	Čišćenje okoliša škole

Mjesta na kojima se obavljaju poslovi

		% vremena
Zatvoreni prostor	Prostor škole i dvorane	95
Otvoreni prostor	Rješavanje poslova van škole	5

Oblikovanje mjesta rada	Zadovoljava	Ne zadovoljava	pojašnjenje
Radni prostor	DA		
Radne površine	DA		

Druge napomene:

Oprema, alati i strojevi

Popis strojeva s povećanim opasnostima	Smještaj	Ispitan/neispitan	Ispravan/neispravan
nema			
Popis ostale radne opreme	Smještaj	Ispravan/neispravan	

Kemikalije (tvari i pripravci)		Količina /d /m j/ god		
nema				
Opasna kemikalija	nema			
Biološke štetnosti				
popis	Rizična skupina (2,3,4)	Zasebna oznaka (A,D,T,V)		
nema				
Mikroklimatski uvjeti				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
škola	neispitano	da	-	procjena
rasvjeta				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
škola	neispitano	da	-	procjena
Prašine				
Mjesto rada	Ispitano/neispitano	Rezultati ispitivanja		Opažanja pri obilasku
		Zadovoljava	nezadovoljava	
nema	-	-	-	-
Buka				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Vibracije				
izvor	Intenzitet(rezultat mjerenja)		Vrijeme izloženosti	
nema				
Ionizirajuće zračenje				
Obveza kontrole dozimetrom	DA		NE	
Izvor (popis uređaja)	nema			
Druge opasnosti				

RADNO MJESTO: RAVNATELJ, TAJNICA, PEDAGOG, KNJIŽNIČAR, RAČUNOVOĐA											
b r	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom					
1.	Mehanička opasnost										
	Nekontrolirano kretanje predmeta	Pad predmeta na noge	svakodnevno	Natučenje, prignječenje				1	1	1	Ispravno odlaganje predmeta rada,
	od pada na istom nivou uslijed zakrčene ili klizave površine za kretanje i rad	pokliznuće	svakodnevno	Uganuće Istegnuće ligamenata			Urednost u prostoru rada	1	1	1	Redovito održavanje čistoće poda
2.	Električna struja										
	Instalacije pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova instalacija	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak električne instalacije
	Uređaji pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova uređaja	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak uređaja, zamjena kablova, Pravilno odlaganje uređaja radi zaštite.
3.	Psihofiziološki napori										
	poslovi koji izazivaju neprestanu izloženost utjecaju raspoloženja korisnika usluga i povezivanja svih čimbenika poslovanja	Rad sa klijentima Uvjeti poslovanja	Sa manjim i većim intenzitetom cijelo vrijeme			Psihosomatski poremećaji		2	2	2	Mjere aktivnog odmora
4.	Statodinamični napori										
	Rad sa računalom	Vidni napori-zaslon Nefiziološki položaj tijela, Nepovoljna razina svjetljenosti, ometajuća blj.i od	Dio radnog vremena				Kontrola vida kada rad prelazi 4 sata	1	1	1	Razgibavanje najmanje 5 minuta nakon 55 minuta rada za računalom

POSLOVE OVOG RADNOG MJESTA NE SMIJU OBAVLJATI:	MLAĐI OD 18 GODINA	TRUDNICE	DOJILJE	MALI RIZIK
---	---------------------------	-----------------	----------------	-------------------

RADNO MJESTO: UČITELJI-PROFESORI PREDMETNE I RAZREDNE NASTAVE												
br	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere	
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom						
1.	Mehanička opasnost											
	Nekontrolirano kretanje predmeta	Pad predmeta na noge	svakodnevno	Natučenje, prignječenje				1	1	1	Ispravno odlaganje predmeta rada,	
	od pada na istom nivou uslijed zakrčene ili klizave površine za kretanje i rad	pokliznuće	povremeno	Uganuće Istegnuće ligamenata			Urednost u prostoru rada	1	1	1	Redovito održavanje čistoće poda	
2.	Električna struja											
	Instalacije pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova instalacija	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak električne instalacije	
	Uređaji pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova uređaja	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak uređaja, zamjena kablova Pravilno odlaganje uređaja radi zaštite kablova	
3.	Statodinamični napori											
	Rad sa računalom	Vidni napori-zaslon Nefiziološki položaj tijela Nepovoljna razina osvjetljenosti, ometajuća blještanja i odsjaj	Dio radnog vremena				Kontrola vida kada rad prelazi 4 sata	1	1	1	Razgibavanje najmanje 5 minuta nakon 55 minuta rada za računalom	
4.	Psihofiziološki napori											
	poslovi koji izazivaju neprestanu izloženost utjecaju raspoloženja učenika	Rad sa učenicima	Sa manjim i većim intenzitetom cijelo vrijeme			Psihosomatski poremećaji		2	2	2	Mjere aktivnog odmora	
POSLOVE OVOG RADNOG MJESTA NE SMIJU OBAVLJATI:		MLAĐI OD 18 GODINA	TRUDNICE	DOJILJE	MALI RIZIK							

RADNO MJESTO: PROFESORI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE											
br	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesional na bolest	Bolesti u vezi s radom					
1.	Mehanička opasnost										
	Nekontrolirano kretanje predmeta	Pad predmeta na noge	svakodnevno	Natučenje, prignječenje				1	1	1	Ispravno odlaganje predmeta rada,
	od pada na istom nivou uslijed zakrčene ili klizave površine za kretanje i rad	pokliznuće	povremeno	Uganuće Istegnuće ligamenata			Urednost u prostoru rada	1	1	1	Redovito održavanje čistoće poda
2.	Električna struja										
	Instalacije pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova instalacija	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak električne instalacije
	Uređaji pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova uređaja	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak uređaja, zamjena kablova Pravilno odlaganje uređaja radi zaštite kablova
3.	Statodinamični napori										
	Rad u sportskoj dvorani	Tijekom izvođenja i demonstriranja vježbi u dvorani	incidentno	Uganuće Istegnuće lom			Odgovarajuća sportska oprema	1	1	1	
4.	Psihofiziološki napori										
	poslovi koji izazivaju neprestanu izloženost utjecaju raspoloženja učenika	Rad sa učenicima	Sa manjim i većim intenzitetom cijelo vrijeme			Psihosomatski poremećaji		2	2	2	Mjere aktivnog odmora

POSLOVE OVOG RADNOG MJESTA NE SMIJU OBAVLJATI:	MLAĐI OD 18 GODINA	TRUDNICE	DOJILJE	MALI RIZIK
---	---------------------------	-----------------	----------------	-------------------

RADNO MJESTO: ŠKOLSKI MAJSTOR											
br	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom					
1.	Mehanička opasnost										
	Dijelovi s opasnim površinama i dijelovi koji rotiraju	Rad s ručnim i mehaniziranim alatima	Svakodnevno Do 1 sat	Ogrebotine Porezotine Ubodne rane				2	1	1	Ispravno korištenje i odlaganje
	Nekontrolirano kretanje predmeta	Pad predmeta na noge	svakodnevno	natučenje				1	1	1	Ispravno odlaganje alata
	od pada na istom nivou uslijed zakrčene ili klizave površine za kretanje i rad	pokliznuće	svakodnevno	Uganuće Istegnuće ligamenata			Urednost prolaza u farmi i sušari	1	1	1	Redovito održavanje čistoće
	Rad na visini većoj od 3 metra	Povremeni manji popravci, zamjena rasvjetnih tijela	povremeno	Prijelomi, rane, nagnječenja, višestruke ozljede			Liječnički pregledi Osposobljeni radnik	1	1	1	
2.	Električna struja										
	Instalacije pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova instalacija	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak električne instalacije
	Uređaji pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova uređaja	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak uređaja, zamjena kablova Pravilno odlaganje uređaja radi zaštite kablova
3.	Požar i eksplozija										
	Pojava požara i eksplozije	Samozapaljenje Rad u kotlovnici Pojava požara i eksplozije	incidentno	Opekline			Pravilno korištenje Ispravni vatrogasni aparati	1	2	1	Znakovi zabrane pušenja Redovna kontrola uređaja s povećanim opasnostima

br	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom					
4.	Statodinamični napori										
	Tjelesni napori	Pri redovnom radu podizanje težih predmeta	povremeno			Bolesti sustava za kretanje		2	3	3	Korištenje adekvatne obuče i odječe
5.	Termičke opasnosti										
	Vrući predmeti	Rad kod održavanja	povremeno	opekotine			Oprez pri radu	1	2	1	
6.	Čimbenici radnog okoliša										
	mikroklima	Rad na otvorenom	povremeno	Upalne bolesti			Osobna zaštitna sredstva	1	2	1	

POSLOVE OVOG RADNOG MJESTA NE SMIJU OBAVLJATI:	MLAĐI OD 18 GODINA	TRUDNICE	DOJILJE	SREDNJI RIZIK
Radno mjesto s posebnim uvjetima rada prema: Članak 3. Točka 1.,4., 10.,17., i 19; točka priloga 4., 10., 17., 19. i 56. Pravilnika s posebnim uvjetima rada (NN 5/84)				

RADNO MJESTO: KUHARICA											
br	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom					
1.	Mehanička opasnost										
	Dijelovi s opasnim površinama	Rad sa noževima i priborom sa oštricama	Svakodnevno 2-5 sati	Ogrebotine Porezotine Ubodne rane				2	1	1	Ispravno korištenje i odlaganje
	Nekontrolirano kretanje predmeta	Pad predmeta na noge	svakodnevno	natučenje				1	1	1	Ispravno odlaganje alata
	od pada na istom nivou uslijed zakrčene ili klizave površine za kretanje i rad	pokliznuće	svakodnevno	Uganuće Istegnuće ligamenata			Oprez kod kretanja na mokroj površini	1	1	1	Redovito održavanje čistoće poda
2.	Električna struja										
	Instalacije pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova instalacija	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak električne instalacije
	Uređaji pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova uređaja	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak uređaja, zamjena kablova Pravilno odlaganje uređaja radi zaštite kablova
3.	Požar i eksplozija										
	Pojava požara	Ostavljanje uređaja uključenih	incidentno	Opekline			Pravilno korištenje Ispravni vatrogasni aparati	1	2	1	
4.	Kemijske štetnosti										
	Kemikalije za tretman i dezinfekciju kuhinje i kuhinjskog pribora	Čišćenje	Uvijek kod tretiranja kuhinje	Iritacija kože Iritacija sluznice i dišnih puteva	Alergijske reakcije na koži		Zaštitne rukavice Zaštitne maske	2	2	2	Primjena svih sredstava prema uputama proizvođača i obavezno postupanje prema uputama na STL listovima

5. Termičke opasnosti											
	Vrući predmeti	Rad u kuhinji	povremeno	opekotine			Oprez pri radu	1	2	1	
rb	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom					
6. Fizikalne štetnosti											
	Opasnosti od nepovoljne temperature, vlage, strujanja zraka	Rad u vlažnom i mokrom prostoru	svakodnevno			Upalne bolesti		1	2	1	
	Buka	Rad sa strojevima na mehanizirani pogon	Povremeno-nisu mjereni buka i vibracije					1	2	1	
7. Statodinamični napori											
	nefiziološki položaj tijela – dugotrajan boravak u istom položaju	Pri redovnom radu, rad stojeći,	Pretežni dio radnog vremena			Bolesti sustava za kretanje		2	3	3	Korištenje adekvatne obuče i primjena pravilnih radnih postupaka
	Fizički napori	Ponavljajući pokreti Podizanje lonaca veće težine	povremeno					2	3	3	Pravilno dizanje tereta

POSLOVE OVOG RADNOG MJESTA NE SMIJU OBAVLJATI:	MLAĐI OD 18 GODINA	DOJILJE	TRUDNICE	SREDNJI RIZIK
Radno mjesto s posebnim uvjetima rada prema: Članak 3. Točka 19.; točka priloga 56 Pravilnika s posebnim uvjetima rada (NN 5/84) i Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti točka 26				

RADNO MJESTO: SPREMAČICA											
b r	Opasnost	Opasna situacija	Izloženost	Posljedično oštećenje zdravlja			Primijenjene mjere zaštite	V	P	R	Predložene mjere
				Ozljeda	Profesionalna bolest	Bolesti u vezi s radom					
1.	Mehanička opasnost										
	od pada na istom nivou uslijed za-krčene ili klizave površine za kretanje i rad	pokliznuće	svakodnevno	Uganuće Istegnuće ligamenata			Urednost u prostoru rada	1	1	1	Redovito održavanje čistoće poda
2.	Električna struja										
	Instalacije pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova instalacija	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak električne instalacije
	Uređaji pod naponom	Dodir neizoliranih dijelova uređaja	incidentno	Udar električne struje				1	3	2	Hitan popravak uređaja, zamjena kablova Pravilno odlaganje uređaja radi zaštite kablova
3.	Statodinamični napori										
	nefiziološki položaj tijela	Pri redovnom radu, rad stojeći	Povremeno					2	3	3	Korištenje adekvatne obuče
4.	Fizikalne štetnosti										
	Opasnosti od nepovoljne temperature, vlage, strujanja zraka	Rad u vlažnom i mokrom prostoru	povremeno	Upalne bolesti				1	2	1	Primjena svih sredstava prema uputama proizvođača
POSLOVE OVOG RADNOG MJESTA NE SMIJU OBAVLJATI:				MLAĐI OD 18 GODINA		DOJILJE		TRUDNICE		MALI RIZIK	

7. PROVJERA ZNANJA

Provjera znanja za sve razine i stupnjeve osposobljavanja provodi se pomoću testova znanja .

Nakon obrađenog testa znanja i dobivenim rezultatima stručnjak zaštite na radu izdaje zapisnik o osposobljavanju koji obavezno potpisuju:

Osposobljavani radnik

Stručnjak zaštite na radu koji je proveo osposobljavanje

Ovlaštenik/ ili poslodavac-koji je proveo praktično osposobljavanje i provjeru praktičnog znanja

Kriterij savladavanja svih programa je 75% ispravnih odgovora danih u provjeri znanja pomoću testova, osim za osposobljavanje prema uputama za siguran rad na pojedinom radnom mjestu koje treba znati u cijelosti. Kontrolu testova i izdavanje uvjerenja o osposobljenosti za rad na siguran način obavlja stručnjak zaštite na radu .

7.1. Analiza i vrednovanje rezultata osposobljavanja

Analizu i vrednovanje rezultata osposobljavanja obavlja stručnjak zaštite na radu prilikom nadzora.

8. ZAKLJUČAK

Zaštita na radu je djelatnost općeg interesa za cijelu zajednicu, od radnika kao pojedinca do države kao sustava. Radnik koji se osposobi za rad na siguran način usvojena znanja i vještine primjenjivat će na svojem radnom mjestu i u svojem svakodnevnom životu, a ta znanja i vještine će kao autoritet prenositi na svoje potomstvo, prijatelje i kolege te će i na taj način doprinosti zajednici.

Pojedini poslodavci osposobljavanje radnika za rad na siguran način doživljavaju kao bespotreban trošak i gubljenje radnog vremena te se osposobljavanje svodi na formalnost i popunjavanje dokumentacije koju, obzirom na tešku situaciju oko pronalaska posla i krizu u zemlji, i ovlaštenici i radnici iz straha za svoje radno mjesto popunjavaju bez prigovora. U nekim slučajevima i sami radnici osposobljavanje za rad na siguran način nastoje izbjeći jer ne vide svrhu istog ako su „osposobljavanje“ već prolazili na gore opisan način, da su samo popunjavali formulare. Svi učesnici u pojedinom radnom procesu, i radnici i poslodavci, moraju rukovoditi formulom da je jedino siguran rad produktivan rad i da je samo osposobljen radnik siguran za sebe i okolinu, a siguran rad nije samo jednokratno izvođenje radne operacije nego je to čitav postupak ili slobodno možemo reći i čitav organizirani sustav.

U postupku osposobljavanja radnika za rad na siguran način radniku treba usaditi pozitivna razmišljanja o osposobljavanju za rad na siguran način te radnici osposobljavanje moraju doživljavati kao usvajanje novih znanja kojim će doprinijeti sigurnost na radu i produktivnost. Radnici u postupku osposobljavanja moraju se upoznati sa svim izravnim i neizravnim posljedicama ozljede na radu ili profesionalne bolesti (troškovi, smanjenja radne sposobnosti, psihološki utjecaj i sl.) te mjerama kako se te iste posljedice moglo eliminirati ili svesti na najmanju moguću mjeru.

Sustav, plan i program osposobljavanja za rad na siguran način osmišljeni su na način da svakog radnika, uključujući i poslodavca i njegove ovlaštenike, upozna s svim opasnostima i štetnostima koje se pojavljuju na njihovim radnim mjestima i da te opasnosti i štetnosti znaju prepoznati. Osmišljeni su na način da radnike upozna s svrhom osposobljavanja za rad na siguran način, da ih upozna s posljedicama koje im prijete za slučaj pretrpljene ozljede na radu te, u konačnici, na način da im ugradi

pozitivno razmišljanje o sigurnom radu kao perspektivu za bolju produktivnost i dužu radnu sposobnost. Jer rad je stvorio čovjeka i sve dok radimo, do tada i živimo.

PRILOZI:

Prilog 1.-Zapisnik o osposobljavanju ZOS

Prilog 2.- zapisnik o osposobljavanju ovlaštenika poslodavca ZOOP

Prilog 3.-ovlaštenje za rad bez osposobljavanja

UPUTE ZA SIGURAN RAD:

Rad sa motornom kosilicom

Rad sa ljestvama

Rad u kotlovnici

Rad na računalu

Plan je izrađen temeljem Procjene rizika i aktualiziranih izmjena. U izradi Plana i programa korišteni su dostupni materijali i literatura sa interneta.

PRILOG 1 ZOS-APLICIRAN IZ IS

(naziv, sjedište i OIB poslodavca)

Oznaka zapisnika: _____

**ZAPISNIK
o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način**

(ime, prezime, OIB, odnosno internacionalni identifikator za stranog radnika)

Opis poslova i aktivnosti koje će radnik obavljati te mjesto rada.

Radnik će obavljati poslove

Praćenjem sigurnog načina rada i ocjenom praktične osposobljenosti utvrđeno je:

Radnik prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvještava poslodavca ili njegovog ovlaštenika.	DA
Radnik pravilno koristi sredstva rada	DA
Radnik pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu i nakon korištenja je vraća na zato određeno mjesto.	DA
Radnik pravilno koristi i samovoljno ne isključuje , ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada.	DA
Radnik odmah obavještava poslodavca , njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu.	DA
Radnik posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu , pravilima struke te pisanim uputama poslodavca.	DA
Radnik prije odlaska s mjesta rada ostavlja sredstva rada koja je koristio u takom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada.	DA
Radnik surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.	DA

Mjesto, razdoblje i način provođenja teorijskog dijela osposobljavanja:

Mjesto, razdoblje praćenja sigurnog načina rada i ocjena praktične osposobljenosti radnika:

Potpis radnika: _____

Na osnovi provedenog osposobljavanja ocjenjeno je da je radnik osposobljen za rad na siguran način za poslove i aktivnosti koje će obavljati:

- Neposredni ovlaštenik poslodavca: _____ (Ime, prezime, OIB) _____ (potpis)
- Stručnjak zaštite na radu (potvrđuje provedbu sveukupnog postupka u skladu s Pravilnikom):
Helena Borojević, OIB: 81436123831
Br. stručnog ispita: 206 klasa: UP/I-133-01/03-01/322; Ur. broj: 526-08-04-7 od 15. lipnja 2004.
_____
(Ime, prezime, OIB) _____ (potpis)
- Ostale osobe uključene u osposobljavanje:
_____
(Ime, prezime, OIB) _____ (potpis)
- Naziv i podaci ovlaštene osobe (za slučaj kada je u osposobljavanju sudjelovao stručnjak zaštite na radu ovlaštene osobe):
ELVOD INŽENJERING j.d.o.o. ,OIB: 22246333952
Rješenje MINISTARSTVA RADA I MIROVINSKOG SUSTAVA, Klasa: UP/I-115-01/19-01/14; Urbroj: 524-03-03-02/1-22-8 od 12. Listopada. 2022.

PRILOG 2 ZOOP (generiran iz IS)

(naziv, sjedište i OIB poslodavca)

Oznaka zapisnika: _____

ZAPISNIK
o osposobljenosti / provedenom usavršavanju

_____
(ime, prezime, OIB, odnosno internacionalni identifikator za stranog radnika)

Poslodavca /ovlaštenika / povjerenika radnika za zaštitu na radu

Sadržaj osposobljavanja/usavršavanja:

1.	Osnovni pojmovi iz zaštite na radu
2.	Procjena rizika
3.	Osposobljavanje iz zaštite na radu
4.	Obveze i prava poslodavca, odnosno njegovih ovlaštenika, radnika i povjerenika radnika za zaštitu na radu
5.	Poslovi zaštite na radu
6.	Posebni propisi ovisno o djelatnosti poslodavca
7.	Posljedica neprovođenja zaštite na radu za poslodavca

Mjesto i vrijeme provođenja osposobljavanja /usavršavanja:

_____

Ime, prezime i OIB osoba koje su uključene u osposobljavanje/usavršavanje:

_____

Na osnovi provedenog osposobljavanja / usavršavanja, prema propisanom programu stručnjak zaštite na radu:

Stručnjak zaštite na radu: _____ (Ime i prezime) _____ (potpis)

Poslodavac / Ovlaštenik /Povjerenik _____ (Ime i prezime) _____ (potpis)

5. Naziv i podaci ovlaštene osobe (za slučaj kada je u osposobljavanju sudjelovao stručnjak zaštite na radu ovlaštene osobe:

ELVOD INŽENJERING j.d.o.o. Hercegovac, OIB: 22246333952

Prilog 3.-rad pod nadzorom

OVLAŠTENJE

Temeljem članka 28. Stavak 2. Zakona o zaštiti na radu (NN 71 /2014, 118/14 i 154/14) „Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obvezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.“

Stoga radnik:

(ime i prezime)

(potpis)

Može raditi pod nadzorom radnika:

(ime i prezime)

(potpis)

Koji je osposobljen za rad na siguran način (praktično i teoretski) za:
radno mjesto:

DATUM:

ovlaštenik/ stručnjak ZNR

_____
direktor/

UPUTA ZA SIGURAN RAD – KOSILICA ZA TRAVU

Ova uputa za siguran rad programski odgovara završnom osposobljavanju za samostalan rad na siguran način pri obavljanju poslova i radnih zadataka na koje je radnik raspoređen.

KOSILICA ZA TRAVNJAKE NA BENZINSKI POGON

Osnovni izvori opasnosti pri radu su:

- Zahvaćanje radnikova odijela ili dijelova tijela.
- Zahvaćanje pogonskim i prijenosnim elementima.
- Poskliznuća, spoticanja padovi u okolini.
- Pad letećih čestica u oči i na lice.

Ovaj stroj je isključivo namijenjen:

- za uporabu sukladno opisima i sigurnosnim napomenama koji su dati u ovoj uputi za rad;
- za kosidbu travnatih površina u kućnom vrtu i vikendici.

Isporučeni punjač namijenjen je isključivo za punjenje akumulatora koji se koristi u stroju. Akumulator se smije puniti samo pomoću ovog punjača. Svaka uporaba izvan ovoća smatra se nepropisnom. Korisnik garantira za sve štete trećim osobama i njihovoj svojini.

Svojevoljne izmjene na stroju isključuju garanciju proizvođača u odnosu na štete koje bi iz toga proizašle.

Pridržavati se sigurnosnih uputa i uputa za rad

Prije prve uporabe, kao korisnik ovog stroja detaljno pročitajte ove upute za uporabu. Postupajte po njoj i pohranite ju za kasniju uporabu. Djeci te ostalim osobama koje ne poznaju ovu uputu za rad nikada ne dozvoliti korištenje aparata

UPUTE ZA SIGURAN RAD

Opće sigurnosne upute

U ovom odjelju naći ćete opće sigurnosne upute. Upozorenja koja se odnose posebice na pojedine dijelove stroja, funkcije ili aktivnosti naći ćete na odgovarajućem mjestu u ovoj uputi.

Prije rada sa strojem

Osobe koje koriste stroj ne smiju stajati pod utjecajem opojnih sredstava, kao što su primjerice alkohol, droge ili lijekovi. Osobe ispod 16 godina ne smiju opsluživati aparat - mjesni propisi mogu odrediti minimalnu starost korisnika.

Prije početka rada upoznajte se sa svim uređajima i komandnim elementima kao i sa njihovom funkcijom

Gorivo čuvajte samo u za to dozvoljenim posudama i nikada u blizini izvora grijanja (primjerice peći ili bojleri za toplu vodu). Sipajte gorivo u stroj samo na slobodnom prostoru. Nikada nemojte sipati gorivo u stroj sa uključenim ili vrelim motorom. Zamijenite oštećenu ispušnu cijev, rezervoar ili poklopac na rezervoaru.

Prije uporabe provjerite:

- da li uređaj za sakupljanje trave funkcioniše te da li se poklopac na uređaju za izbacivanje pravilno zatvara. Zamijenite oštećene, istrošene dijelove ili dijelove koji nedostaju.
- da li su alat za rezanje, vijak za pričvršćivanje i kompletna jedinica za rezanje istrošeni ili oštećeni
- izrabljeni ili oštećeni dijelovi se trebaju zamijeniti samo kao cijeli slog u specijaliziranoj radionici, da bi se izbjegao poremećaj ravnoteže.

Pričuvni dijelovi moraju odgovarati zahtjevima postavljenim od proizvođača. Koristite stoga samo originalne pričuvne dijelove ili pričuvne dijelove odobrene od proizvođača. Reparaturu isključivo dati provoditi u specijaliziranoj radionici.

Za vrijeme rada sa strojem

Kod radova sa strojem ili na njemu morate nositi odgovarajuću radnu odjeću, kao primjerice:

- sigurnosne cipele,
- duge hlače.
- odjeću usko pripijenu uz tijelo.
- zaštitne naočale.

Svi sigurnosni uređaji moraju biti uvijek kompletni i u besprijekornom stanju postavljeni na stroj.

Na sigurnosnim uređajima ne smijete poduzimati nikakve izmjene. Radite sa strojem samo u tehničkom stanju kako ga je proizvođač propisao i isporučio

UPUTA ZA SIGURAN RAD - PLINSKE KOTLOVNICE

Sl.10/90 i 52/90 (Pravilnik o tehničkim normativima za projektiranje, gradnju, pogon i održavanje plinskih kotlovnica):

- Kotlovskim postrojenjem smije rukovati samo za to, posebno osposobljena osoba.
- Navedena osoba mora svakodnevno provoditi preventivni pregled kotlovnice.
- U kotlovnici se ne smiju držati predmeti koji nisu neophodni za rad iste.
- U kotlovnici ne smije biti predmeta i sredstava koji mogu prouzročiti požar.
- Komunikacijski i slobodni prolazi moraju biti slobodni i ne smiju biti uži od 0,8 m
- Vrata kotlovnice:
  - moraju se otvoriti prema van, i moraju imati mehanizam za samozatvaranje
  - na izlazna vrata postavlja se jasno uočljivo upozorenje "IZLAZ"
  - s vanjske strane natpis "KOTLOVNICA - NEZAPOSLENIMA ULAZ ZABRANJEN"
- Mobilna oprema za gašenje požara za kotlovnice površine poda:
  - do 50 m² - dva vatrogasna aparata tip S6 i jedan tip CO₂-5
  - od 50-400 m² - dva vatrogasna aparata tip S9 , jedan tip S6 , i jedan tip CO₂-5
  - aparati se postavljaju na uočljivo i pristupačno mjesto uz zid i odmah pokraj vrata,
  - ako se postavljaju na zid, ručka aparata ne smije biti više od 1,5 m iznad tla,
- Prisilna ventilacija mora biti kontrolirana i izvedena tako da nijedan uređaj u kotlovnici, osim opreme za prisilnu ventilaciju, ne bude pod električnim naponom prije nego što odsisni ventilator ispravno radi najmanje 5 min. Pri aktiviranju bilo kojeg zaštitnog uređaja kojim se obavlja nadzor (npr. plinodetekcija), svi uređaji u kotlovnici moraju ostati bez električnog napajanja, osim nužne rasvjete i pumpi napojnog sustava.

PLINSKA OPREMA

- Glavni zatvarač (ventil) za ručno zatvaranje dovoda plina mora biti jasno obilježen, mora se nalaziti na sigurnom i uvijek pristupačnom mjestu izvan kotlovnice.

PRATEĆE INSTALACIJE

- obavezna je ugradnja glavne sklopke za nužno isključenje el. energije; ista mora biti smještena izvan prostora kotlovnice.
- taster za nužno isključenje instalira se najmanje na jednom mjestu i to na izlazu iz kotlovnice ili blizini evakuacijskih putova.
- obavezna je ugradnja utičnice napona 24 V za priključak prenosive ručne svjetiljke.
- u kotlovnici se mora nalaziti umivaonik sa slavinom i nastavkom za gumenu cijev otvora Ø20mm.

DOKUMENTACIJA I EKSPLOATACIJA KOTLOVNICE

- u kotlovnici se na vidnom mjestu mora postaviti uputa za rukovanje i održavanje
- na zidu je potrebno postaviti uokvirenu funkcionalnu shemu kotl. postrojenja
- potrebno je voditi evidenciju u koji se upisuju sva zapažanja o uočenim nedostacima i popravcima na instalaciji

- Održavanje postrojenja i svih pripadajućih dijelova (plamenici, ventilacija, dimnjaci, plinodojava, protupožarne zaklopke i sl.) mora se provoditi u propisanim rokovima.

KOTLOVNICA

UPUTA ZA SIGURAN RAD – RAČUNALA

Ova uputa za siguran rad programski odgovara završnom osposobljavanju za samostalan rad na siguran način pri obavljanju poslova i radnih zadataka na koje je radnik raspoređen.

OPASNOSTI PRI RADU SA RAČUNALIMA

- Ionizirajuće i neionizirajuće zračenje.
- Nefiziološki i prisilni položaj tijela pri radu.
- Osjećaj zamora i napregnutosti u očima te peckanje i crvenilo očiju.
- Smetnje vida izražene teškoćama u prepoznavanju, izražene mutnim vidom, teškoćama pri fokusiranju znakova na ekranu i si.
- Bol i ukočenost vrata, ramena, ruku, leđa i nogu, pritisak u glavi i vratu te otečenost mišića i zglobova.

UPUTE ZA SIGURAN RAD SA RAČUNALIMA

- Zaštita od štetnih zračenja pri radu s video terminalima provedena je već u sklopu konstrukcije uređaja, pa nisu potrebne neke dopunske mjere. Ipak, korisno je periodički ispitivati jakost ne ionizirajućeg i ionizirajućeg zračenja na svakom video terminalu, kako bi se spriječilo štetan utjecaj eventualne pojave zračenja na radnike.
- Za zaštitu od blještanja ih refleksije, zasloni mora biti postavljen na mjesto na kojem na njega neposredno ne pada dnevno svjetlo od prozora ili umjetno svjetlo od svjetiljke. Kontrast na zaslonu monitora ne smije biti prejak i mora se prilagoditi na odgovarajuću mjeru, kako bi se spriječilo blještanje. Na ekranu su za oči najugodniji tamniji znakovi na svijetloj pozadini, pa po mogućnosti treba birati uređaje s takvim kombinacijama.
- Mjesto rada s računalom mora biti opremljeno u skladu s ergonomskim zahtjevima, kako bi se tijelo pri radu stoje moguće manje umaralo. Kako se radi o poslovima koji se obavljaju u sjedećem položaju, najvažniji dijelovi namještaja su stol određene visine pokretni stolac takve izvedbe da je moguća prilagodba sjedala i naslona. Ruke pri tome moraju biti tako postavljene da nadlaktica i podlaktica čine kut oko 90° ili više.
- Okolina u kojoj se radi s računalima mora biti dobro osvijetljena, s najmanje oko 200 do 300 luksa. Radni stol! mora biti odgovarajuće visine i takve izvedbe da površina ne blješti i da nema refleksije. Na stolu mora biti dovoljno mjesta za rad, a sav pribor smješten tako da se spriječi prisilni položaj tijela. Ispod stola mora biti dovoljno mjesta za noge. Pri radu je potrebno održavati pravilan razmak između očiju i zaslona te između očiju i tipkovnice. Taj razmak je u praksi dosta velik i iznosi od 45 do 70 cm, ali je optimalan razmak oko 50 cm. Tipkovnica postavljena na stol ne smije biti viša od 3 cm, jer se inače ruka umara pa bi se morao koristiti podložak za ruke.
- Stolac mora biti ergonomske izvedbe, siguran i čvrst, s mogućnošću prilagodbe sjedala po visini.
- Također i naslon mora imati mogućnost prilagodbe, i to vodoravno i okomito, kako bi radnik imao čvrst oslonac u leđima pri svim radnim položajima. Podložak za noge mora se koristiti u svim prilikama kada radnik, sjedeći u ergonomski oblikovanom stolcu s namještenim sjedalom na odgovarajuću visinu, ne može nogama dosegnuti pod. U takvim prilikama noge se odmaraju na podlošku, što pridonosi ugodnijem osjećaju na radu i manjem umaranju. Preporučene dimenzije plohe na koju se stavljaju noge su 450 x 350 mm ili više.
- Pri radu s računalom potrebno je povećanu brigu posvetiti organizaciji rada. Za radnike se preporučuju češći kraći odmori tijekom radnog vremena, izvan radnog mjesta ili s isključenim ekranima, npr. svaka 2 sata, uz moguću primjenu lakih tjelesnih vježbi. Nužnim se smatra prethodni liječnički pregled očiju. Preporučuju se i periodički pregledi očiju barem svakih pet godina, a kod osoba starijih od 45 godina svake tri godine.

ZAPAMTITE ZA SIGURAN RAD

- Za računalima smijete raditi ako ispunjavate posebne uvjete za rad na tim uređajima te ako ste osposobljeni za siguran rad na njima.
- U slučaju bilo kakvog kvara na računalima ili pojedinom uređaju, isključite ga i kvar dojavite neposrednom rukovoditelju.

Copyright® Atest kontrola d.o.o. Zagreb

UPUTE ZA RAD

Datum:

Potpis:

Odjel / radno mjesto:

Područje upotrebe

Ove upute za rad namijenjene su za sigurno korištenje ljestvi

OPASNOSTI ZA LJUDE I OKOLIŠ

Kod nepravilnog rukovanja i postavljanja ljestvi postoji opasnost od pada odnosno prevrtanja s ljestvama te rušenja tereta ili osobe na druge osobe u okolini

ZAŠTITNE MJERE I PRAVILA PONAŠANJA

- Zabranjeno je koristiti neprimjerene predmete i elemente za penjanje kao što su stolci, police, elementi namještaja itd.
- Prije upotrebe provjerite valjanost i opće stanje ljestvi.
- Na ljestve se penjite samo ukoliko su u potpunosti rasklopljene.
- Ljestve koristite samo s potpuno zategnutim lancem (ili užetom) za sigurnost odnosno s potpuno spušenim gornjim gazištem.
- Neosigurane ljestve ne ostavljajte na prolazima. Kod radova na prometnim mjestima primjerice blizu vrata ili na prodajnim mjestima gdje prolazi više osoba, ljestve moraju biti osigurane od pada, primjerice pomoću druge osobe.
- Ne koristite oštećene ljestve.
- Ljestve postavite samo na čvrstu podlogu. (ne postavljajte ih na gajbe, kamenje, stolove ili drugu nestabilnu podlogu)
- Ne prebacujte se s ljestvi na druge ljestve jer se pritom mogu prevrnuti u stranu.
- Bočno istezanje u kombinaciji sa snagama koje se javljaju kod svake djelatnosti može dovesti do prevrtanja ljestava. Ljestve stavite što bliže mjestu rada – eventualno ih premjestite. Kod ljestava je posebno važno da uvijek radite prema naprijed a ne poprečno u odnosu na smjer penjanja
- Na ljestve se smije penjati isključivo u obući koja stopalu daje stabilnost. Obuća bez remenčića na peti primjerice nije prikladna.
- Transport ljestava: Ljestve je najsigurnije nositi sklopljene u okomitom položaju uz tijelo. Nošenje ljestava na pokretnim stepenicama i trakama nije dozvoljeno zbog opasnosti od uklještenja i zaglavljivanja.
- Obratite pažnju da svojim radom ne ugrožavate sigurnost drugih osoba

PONAŠANJE KOD OŠTEĆENJA

Oštećene ljestve moraju se ukloniti iz upotrebe te se smiju opet koristiti tek nakon odgovarajućeg popravka. Sva uočena oštećenja prijaviti neposrednom rukovoditelju ili nadležnoj službi.

PRVA POMOĆ

- Ostati miran i pribran
- Pozvati osobu osposobljenu za pružanje prve pomoći
- Broj u slučaju nužde: 112
- Prijaviti nezgodu

PRAVILNO ODLAGANJE

Ovisno o upotrebi voditelj poslovnice mora redovito provjeravati ispravnost ljestava